

4. Масленникова Н.П. Инновационная восприимчивость как основа роста инновационной активности организации [Электронный ресурс] / Н.П. Масленникова // Сборник материалов Второй

международной научно-практической конференции "Проблемы развития инновационно-креативной экономики". Режим доступа: <http://econference.ru/blog/conf06/206.html>.

Аннотация. Дано определение понятия «инновационная восприимчивость предприятий железнодорожного транспорта», определены факторы, которые на нее влияют, и теоретические положения ее обеспечения.

Ключевые слова: адаптивное управление, инновационная восприимчивость, управления, фактор, механизм.

Summary. The concept of "innovation of susceptibility of rail transport," the factors that influence it, and the theoretical position of software were defined.

Keywords: adaptive control, innovation of susceptibility, management, factor, mechanism.

Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Кірдіна О.Г.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.

УДК 656.078.8

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ

Яковенко В.Г., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

У статті розглянуто основні напрямки розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності залізничного транспорту.

Ключові слова: інноваційно-інвестиційна діяльність, інвестиції, інновації, інвестиційна діяльність, залізничний транспорт.

Постановка проблеми. Залізничний транспорт є базовою галуззю національної економіки та основою її транспортної системи, забезпечує понад дві третини загального вантажообігу та пасажиробігу. У подальшому, враховуючи вимоги Європейського Союзу щодо необхідності зменшення шкідливого впливу автомобільного транспорту на навколишнє природне середовище, питома вага залізничних перевезень збільшуватиметься. На сьогодні резерви технічних потужностей залізничного транспорту, його провізної спроможності практично вичерпані, що ставить під загрозу можливість безперервного задоволення зростаючих потреб суспільства у транспортному обслуговуванні.

Тому постає актуальність питання ефективного розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності на залізничному транспорті України, що зумовило огляд оцінки інвестиційних проєктів.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Питаннями підвищення ефективності та розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності залізничного транспорту займаються такі вчені: Єлізарєв Ю.В., Філін А.С., Дикань В.Л., Дейнека О.Г.[1-4]. Вони всебічно розглядали питання розвитку транспортного комплексу України, пропонували шляхи забезпечення ефективного функціонування однієї з важливих галузей

народногосподарського комплексу країни. На думку багатьох вчених економістів інноваційний шлях розвитку є єдино можливим для нашої держави. Проте питання розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності залишаються ще не досить дослідженими.

Метою статті є обґрунтування необхідності розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності залізничного транспорту України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Залізничний транспорт являється відкритою системою на котру впливають багато чисельні фактори зовнішнього середовища. Тому ефективність цього виду транспорту та його стратегії розвитку значною мірою залежать від адаптаційних можливостей. В даний час стан матеріально-технічної бази залізничного транспорту не відповідає перспективним вантажота пасажиропотокам. Тому не дозволяє забезпечити потреби економічного розвитку країни, так як існує достатня кількість недоліків, котрі сприяють зниженню пропускної спроможності залізниць. У зв'язку з сучасними вимогами необхідне нарощування промислово-економічного потенціалу залізничного транспорту.

Державне регулювання та розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності здійснюється в кожній країні. Необхідність його активації

залежить від стану інвестиційних та інноваційних процесів в державі та рівня розвитку економіки в цілому.

Варто відзначити той факт, що в Україні розвиток економіки відбувається за рахунок відновлення старої технічної бази і завантаження вільних виробничих потужностей. Як тільки потенціал такого роду буде вичерпаний держава зіткнеться з погрозою чергової економічної кризи. Виявлена ситуація висуває нові вимоги до системи інноваційно-інвестиційної діяльності.

Об'єктами інвестиційної діяльності є новостворені і модернізовані основні фонди й оборотні кошти, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інші об'єкти власності, а також майнові права та права на інтелектуальну власність[4].

З визначення випливає, що одні інвестиції направлені на збільшення власного капіталу, а інші – на розширення виробничої бази шляхом придбання обладнання та землі, а також на капітальне будівництво.

Темпи зростання інвестицій в основний капітал залізничного транспорту в останні роки значно відстають від темпів зростання інвестицій промисловості. Враховуючи системо утворюючу роль залізничного транспорту в ефективному функціонуванні вітчизняної економіки, інвестиції в галузь повинні бути, як мінімум, не нижче середнього рівня по промисловості. Дієвість інвестиційної діяльності, як на мікро- так і на макrorівні, визначається ефективністю використання інвестиційних ресурсів. В цьому аспекті вирішальне значення має технічний рівень галузі, організація виробництва, здатність до освоєння інновацій. Все це має значний вплив на інвестиційний цикл, окупність та віддачу інвестиційних ресурсів. Основними напрямками інвестиційної стратегії являються:

- збільшення обсягів капітальних вкладень на забезпечення комфортного обслуговування пасажирів;
- поліпшення відтворювальної структури капіталовкладень, підвищення питомої ваги витрат на технічне переозброєння;
- удосконалення технологічної структури капітальних вкладень, збільшення в їх складі питомої ваги устаткування та скорочення будівельно-монтажних робіт;
- збалансованість інвестиційного циклу.

Складовою частиною інвестиційного процесу залізничного транспорту є поліпшення структури основних фондів галузі. Основними критеріями у даному випадку є заміна низькоефективних фондів більш ефективними. Інвестиції в інфраструктуру є пріоритетним напрямком.

Економічний розвиток залізничного транспорту, його конкурентоспроможність в стратегічному плані залежить значною мірою від ефективного управління інвестиційними ресурсами вкладеними в інноваційні розробки.

Інноваційна діяльність на залізничному транспорті – це комплексний процес виробництва нових чи удосконалених наявних транспортних послуг на основі розробки, впровадження прогресивних техніко-економічних і управлінських рішень. Цей процес охоплює етапи життєвого циклу товарів, послуг від зародження ідеї до впровадження інновацій у виробництво.

Вирішальне значення для підвищення ефективності інноваційної діяльності має її ресурсне й інституційне забезпечення. Державна інноваційна політика безпосередньо впливає на формування та реалізацію галузевої інноваційної політики та інноваційної політики підприємств. Елементами інноваційної політики є: обґрунтування її концепції, стратегічної мети, принципів, на яких вона ґрунтується, та засобів її реалізації. Стратегічною метою інноваційної політики залізничного комплексу є якісна трансформація техніко-технологічного рівня виробництва відповідно до зовнішніх та внутрішніх вимог.

Особливості залізничного транспорту потребують комплексного інноваційно-інвестиційного управління оскільки:

- інвестиційний цикл є важливим етапом загального життєвого циклу інновації і його завершення дозволяє оцінити кінцевий результат інноваційних перетворень;
- інноваційні та інвестиційні заходи загалом фінансуються за рахунок внутрішніх джерел.

Потреби інноваційного розвитку галузі обумовлюють необхідність прийняття стратегічного рішення про збільшення коштів, котрі виділяються на підтримання інноваційного потенціалу залізниць. Необхідно більш активно використовувати сучасні ринкові джерела та форми приваблення фінансових ресурсів для підвищення інноваційної активності галузі. Основні джерела фінансового забезпечення, які використовуються для гарантування науково-технічної та інноваційної діяльності представлено на рисунку 1.

Зважаючи на обмеженість джерел фінансування (власні кошти, державний бюджет та кошти замовників) й недоступність більшості з них для залізничного транспорту через імовірнісний характер очікуваного результату й відсутність задовільної для фінансово-кредитних установ застави.

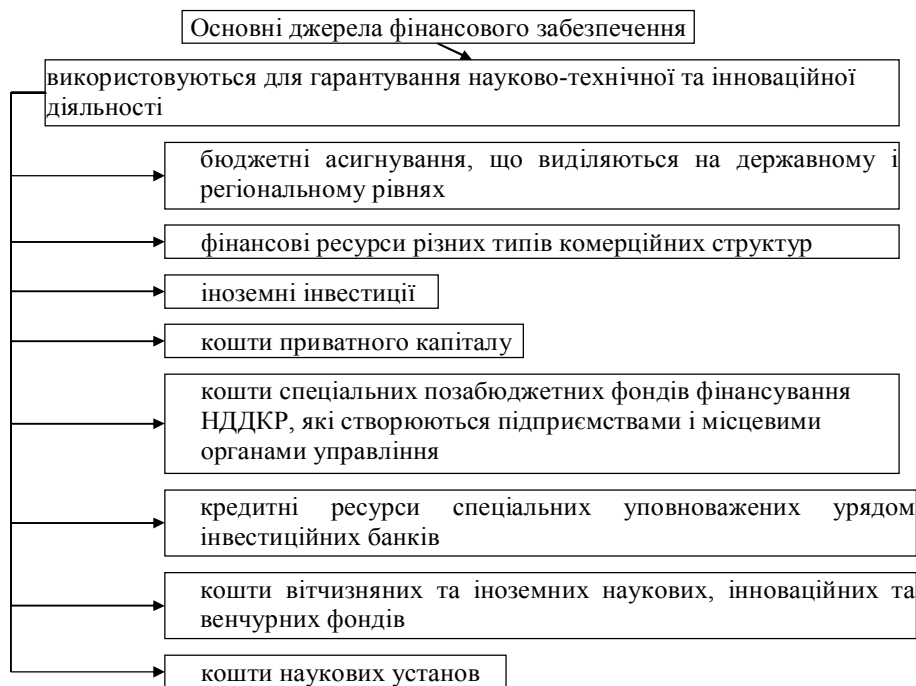

Рис.1 Основні джерела фінансового забезпечення, які використовуються для гарантування науково-технічної та інноваційної діяльності

Так, поряд з традиційними банківськими технологіями – кредитами, за допомогою яких здійснюється фінансування проектів підприємств, з’являються нові – франчайзинг, факторинг, форвейтинг.

Необхідними заходами, що сприятимуть розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності мають стати:

- формування дієвої галузевої інноваційно-інвестиційної політики;
- формування та утвердження галузевих пріоритетів інноваційно-інвестиційної моделі розвитку;
- проведення інвентаризації діючої інноваційної інфраструктури і розробка довгострокової програми її розвитку.

Висновки. Впровадження запропонованих заходів сприятиме вирішенню проблем, пов’язаних з удосконаленням роботи залізничного транспорту та активізацією інноваційно-інвестиційної діяльності. Забезпечить ритмічність роботи і

конкурентоспроможність послуг залізничного транспорту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дикань В. Л. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту: монографія / В. Л. Дикань, В.О. Зубенко. — Харків, 2008. — 193 с.
2. Елизарьев Ю.В. Инновационная стратегия ОАО«РЖД» [Текст]/ Елизарьев Ю.В., Филин А.Е., Выгнанова М.А. // Экономика железных дорог.-2005.-№4.-С.23-28.
3. Островерхова Г.В. Развитие инновационной деятельности в Украине: проблемы та шляхи вирішення [Текст]/ Г.В.Островерхова, І.Ф.Лісна // Вісник національного технічного університету «ХПІ». -2011.-№8.-С.14-19.
4. Волков Б.А. Экономическая эффективность инвестиций на железнодорожном транспорте в условиях рынка / Б.А. Волков – М.: Транспорт, 2000.–191 с.

Анотація. В статье рассмотрено основные направления развития инновационно-инвестиционной деятельности железнодорожного транспорта.

Ключевые слова: инновационно-инвестиционной деятельности, инвестиции, инновации, инвестиционная деятельность, железнодорожный транспорт.

Summary. Basic directions of increase of competitiveness of railway transport are considered in the article.

Keywords: competitiveness, upgrading services, railway transport.

*Рецензент к.е.н., професор УкрДАЗТ Жердєв М.Д.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*